

Bilag 1

Materialet er optrykt efter ønske fra udvalget**Baggrundsmateriale vedrørende Folketingets opfølgning på beretninger afgivet af undersøgelseskommissioner m.v.**

UUF alm. del – bilag 2 (uddrag)

Lovsekretariatets notat af 14. december 2004 om ministres oplysningspligt i forhold til Folketinget.

1. Indledning

Den 15. december 2004 er justitsministeren indkaldt i samråd i Retsudvalget om ministerens besvarelse af 12. juni 2002 af spørgsmål nr. S 2267 af 24. maj 2002 fra Søren Søndergaard, MF (Dan Lyngesagen).

Anne Baastrup (SF) har i den anledning bedt Lovsekretariatet om en skriftlig redegørelse for retsstillingen vedrørende ministres oplysningspligt i forhold til Folketinget, jf. herved bestemmelsen i ministeransvarlighedslovens § 5, stk. 2, om ministres pligt til at give korrekte og ikke-vildledende oplysninger til Folketinget.

Som bilag vedlægges en kommenteret oversigt over nogle konkrete eksempler fra de senere år, hvor spørgsmålet om ministres oplysningspligt i forhold til Folketinget har været rejst.

2. Ministre har ingen almindelig pligt til videregive oplysninger til Folketinget, herunder pligt til at besvare spørgsmål fra Folketinget

Der er ikke i grundloven eller i lovgivningen i øvrigt fastsat generelle regler, som pålægger den offentlige forvaltning en almindelig pligt til at videregive oplysninger til Folketinget. Pligt til

på bestemte områder at videregive oplysninger kan dog følge af særlige bestemmelser i lovgivningen.

Ministeren er heller ikke forpligtet til at svare på spørgsmål fra Folketinget. En sådan pligt måtte i givet fald fremgå af grundloven eller af lovgivningen i øvrigt. Folketinget kan ikke ensidigt med hjemmel i Folketingets forretningsorden pålægge en minister at besvare spørgsmål.¹⁾ Der henvises i øvrigt til den statsretlige litteratur herom.²⁾

Det er således også fast antaget, at en minister efter § 20, stk. 4, i Folketingets forretningsorden ikke er retligt forpligtet til at besvare § 20-spørgsmål.³⁾

Der er dog en parlamentarisk tradition for, at ministeren svarer på de spørgsmål, der ligger inden for ministerens ressort.

3. Ministeren skal svare rigtigt og fuldstændigt, hvis ministeren svarer på spørgsmål fra Folketinget

Efter ministeransvarlighedslovens § 5, stk. 1, kan en minister straffes, hvis han forsætligt eller ved grov uagtsomhed tilsidesætter de pligter, der

¹⁾ Modsætningsvis gælder der en pligt for ministre til at svare ved forespørgsler, jf. grundlovens § 53, parlamentariske kommissioner, jf. grundlovens § 51, og undersøgelseskommissioner, jf. lov om undersøgelseskommissioner § 11.

²⁾ Se f.eks. Henrik Zahle, Dansk Forfatningsret 1 (2001), side 336-37, Peter Germer, Statsforfatningsret, 3. udg. (2001), side 54-55, og Lars Busck, Folketingets kontrol med forvaltningen (1988), side 57. Der kan endvidere henvises til Lovsekretariatets notat af 8. december 2003 om ministres adgang til at afvise at besvare spørgsmål i henhold til Folketingets forretningsordens § 20, stk. 4 og 11, Folketingsåret 2003-04, Folketingets Forretningsorden, alm. del – bilag 25.

³⁾ Folketingets forretningsorden indeholder i § 20 regler for folketingsmedlemmernes adgang til at indhente oplysninger om et offentligt anliggende hos en minister ved spørgsmål til den enkelte minister til enten skriftlig eller mundtlig besvarelse (§ 20-spørgsmål). Adgangen har altid været ledsaget af en adgang for en minister til at erklære, at vedkommende ikke ser sig i stand til at besvare et spørgsmål, jf. forretningsordenens § 20, stk. 4. Bestemmelsen omhandler både situationer, hvor en minister ikke kan svare, og hvor den pågældende ikke ønsker at svare.